

ZAPISNIK
sa 54. sjednice Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Skupštine Crne Gore,
održane 27. marta 2023. godine

Sjednica je počela u 11.50 časova.

Predsjedavao je Dejan Đurović, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali poslanici/e: Bogdan Božović, Branko Radulović, Zdenka Popović i Miloš Konatar.

U skladu sa članom 65 stav 2, poslanike Simonidu Kordić i Danila Šaranovića zamijenili su poslanici Jovan Vučurović i Momo Koprivica.

Sjednici nijesu prisustvovali poslanici/e: Petar Ivanović, Dragica Sekulić, Nikola Rakočević, Damir Šehović, Amer Smailović i Adnan Striković.

Odbor je na konsultativno saslušanje pozvao: **Aleksandara Damjanovića**, ministra finansija; **Ervina Ibrahimovića**, potpredsjednika Vlade i ministra kapitalnih investicija i **Radoša Zečevića**, izvršnog direktora „Montenegro bonus“ – Cetinje d.o.o..

Pozivu da prisustvuju sjednici su se odazvali: **Aleksandar Damjanović**, ministar finansija i **Radoš Zečević**, izvršni direktor „Montenegro bonus“ – Cetinje d.o.o.

Ispred Ministarstva kapitalnih investicija sjednici, su prisustvovali: **Sanja Pavićević**, v.d. generalne direktorice Direktorata za energetiku i **Zorana Sekulić**, načelnica u Direktoratu za energetiku.

Sjednici je ispred Ministarstva finansija prisustvovala i **Lea Lipovina**.

Sjednici je, u skladu sa iskazanim interesovanjem, prisustvovao **Miroslav Ivanišević**, bivši predsjednik Odbora direktora Montenegro bonus d.o.o. Cetinje.

Rad sjednice pratili su predstavnici medija.

Predsjednik Odbora konstatovao je da postoji kvorum za rad i punovažno odlučivanje.

Za sjednicu je utvrđen sljedeći

DNEVNI RED:

KONSULTATIVNO SASLUŠANJE na temu: „RAD, IZAZAZOVI I PERSPEKTIVE
DRUŠTVA ZA PROIZVODNJU, PROMET ROBA I USLUGA „MONTENEGRO BONUS“
- CETINJE D.O.O.

* * *

Predsjednik Odbora, Dejan Đurović informisao je prisutne da se potpredsjednik Vlade i ministar kapitalnih investicija, Ervin Ibrahimović, nije odazvao pozivu.

Takođe, je podsjetio da je saslušanje organizovano polazeći od njegove inicijative koju je podnio 21. februara 2023. godine, a koju je Odbor razmotrio na 50. sjednici, održanoj 23. februara tekuće godine i jednoglasno, sa sedam glasova „za“ je podržao. Ukazao je da je inicijativa podnijeta sa ciljem prikupljanja informacija o poslovanju i aktuelnom stanju u ovom privrednom društvu.

Predsjednik Odbora, Dejan Đurović saopštio je da kada je u pitanju državna kompanija Montenegro Bonus stiće se utisak da je stavljen ad akta. Ukazao je da Evropska unija obavezuje Crnu Goru, kao kandidata za članstvo u EU, da ima obavezne rezerve nafte za 90 dana i upitao kako će država to ostvariti ukoliko se ugasi jedino preduzeće koje u ovom trenutku u Crnoj Gori može obezbijediti minimalne obavezne rezerve naftnih derivata.

U svom uvodnom izlaganju upoznao je članove Odbora i prisutne goste sa hronologijom događaja kada je u pitanju poslovanje kompanije Montenegro Bonus. Ukazao je da je prema navodima iz validne dokumentacije Crnoj Gori 2003. godine pripalo da rukovodi skladištima i naftnim derivatima u Baru, Lipcima i Bijelom Polju, te da je iste godine osnovan Montenegro Bonus sa ciljem upravljanja državnom imovinom koja je preuzeta od bivše Savezne direkcije za robne rezerve. Podsjetio je da je Jugopetrol privatizovan 2002. godine i postaje dio grčke Hellenic Petroleum grupe, a godinu dana kasnije Montenegro Bonus pokreće spor zbog nemogućnosti korišćenja rezervoara, za koje je grčki investitor tvrdio da mu pripadaju po privatizacionom ugovoru i upisuje ih u svoje vlasništvo. U tom periodu, kako dalje navodi, Privredni sud 2004. godine izdaje privremenu mjeru kojom se Montenegro Bonusu daje pravo da koristi naftna skladišta, po kojoj ne postupa Jugopetrol, već onemogućava Montenegro Bonusu iskrcaj i skladištenje naftnih derivata sa broda u skladišta namijenjenih daljoj prodaji. Uz to, Montenegro Bonus se u više pokušaja obraćao dopisima Jugopetrolu da će izvršiti uvoz dizel goriva sa ciljem skladištenja u Baru i Lipcima i dalje prodaje, međutim od strane Jugopetrola mu je to onemogućeno. Tokom 2005. godine, kako je kazao, država Crna Gora preuzela je i nastavila imovinske sporove putem suda protiv Jugopetrola koje je prvobitno pokrenula državna kompanija Montenegro Bonus. Nakon toga, Montenegro Bonus je uložio tužbu Privrednom sudu 2005. godine na ime štete i izgubljene dobiti od 11,02 miliona eura te da se ovaj sud 2007. godine oglašava nenadležnim za to pitanje smatrajući da je za njega nadležan osnovni sud u Kotoru. Nadalje je naveo da je po žalbi Montenegro Bonusa na ovo rješenje Apelacioni sud potvrdio isto i predmet je upućen na rješavanje osnovnom sudu u Kotoru koji 2009. godine donosi rješenje o prekidu postupaka za izgubljenu dobit iz razloga što Jugopetrol tražio prekid do okončanja postupka kojim će se utvrditi vlasnička prava nad skladištem i kapacitetima. Konačnim revizijskim presudama Vrhovnog suda iz 2016. godine pravosnažno izvršno i konačno rezervoarski kapaciteti u Baru, zapremine 17.600 m³ sa 21% pripadajućih instalacija, u Lipcima za 10.200 m³ i 79,59% pripadajućih instalacija i u Bijelom Polju za 27.700 m³ rezervoarskog kapaciteta i 94% instalacija, vraćeni su državi Crnoj Gori, kako je kazao da piše u dokumentaciji koju je bivši izvršni direktor Montenegro Bonusa, Milan Čolaković, 2019. godine, uputio Ministarstvu ekonomije kojim je rukovodila ministarka Dragica Sekulić. Upoznao je učesnike sjednice da je početna procjena vrijednosti skladištenih naftnih kapaciteta na tri lokacije 2004. godine iznosila 11,64 miliona, a po procjeni koju je uradio Ekonomski fakultet u Podgorici iz aprila 2008. godine ona je uvećana i iznosi 16,2 miliona. Osim toga navodi da je tadašnji predsjednik Odbora direktora Montenegro Bonusa uputio dopis kabinetu tadašnjeg premijera Duška Markovića, kojim ukazuje da je potrebno da Vlada nakon uknjiženja pomenutih naftnih rezervoara na sebe, valorizuje, odnosno uđe na posjed i aneksira ugovor sa Montenegro Bonusom o upravljanju i korišćenju ove imovine. Što se tiče rješavanja odnosa Vlade i Jugopetrola od čijeg ishoda i pravovremenosti u velikoj mjeri zavisi opstanak i dalji razvoj Montenegro Bonusa saopštio je da se i tu Montenegro Bonus nalazi u pasivnoj poziciji u iščekvanju realizacije zaključka Vlade od 23.11.2017. godine, kojim je formirana radna grupa koja je trebalo da predloži rješenje Vladi u roku od tri mjeseca.

Uzimajući u obzir da se od donošenja ovog zaključka ne nadzire rješenje, odnosno model saradnje, ocijenio je da se eventualnim razrješenjem odnosa države i Jugopetrola, bilo poravnanjem ili pokretanjem sudskog spora Montenegro Bonusa protiv Jugopetrola, pomenuta šteta državnoj kompaniji može makar djelimično nadoknaditi, ali da se šteta koja je nastala u poslednjih više od šest godina usljed neažurnosti i neaktivnosti nadležnih državnih organa ne može nadoknaditi.

Zaključio je da očekuje da će se na današnjoj sjednici doći do nekog predloga ili rješenja za Montenegro Bonus.

Radoš Zečević, izvršni direktor Montenegro Bonusa - Cetinje d.o.o, zahvalio se na organizovanju sjednice na ovu temu i izrazio očekivanje da će doprinijeti rješavanju problema Montenegro Bonusa. Podsjetivši članove Odbora da je osnovna djelatnost ove kompanije trgovina goriva na veliko, snabdijevanje crnogorskog tržišta i privrednih subjekata koji imaju potrebu za većim kapacitetima, kazao je da ovo preduzeće treba da postoji i da obavljanjem svoje osnovne djelatnosti može servisirati sve obaveze prema državi i zaposlenim licima.

Ukazao je da su problemi u ovoj kompaniji započeli preuzimanjem upravljanja Kombinatom aluminijuma u Podgorici, na period od 11 mjeseci. Uz to, kako navodi, Vlada Crne Gore je notarskim zapisom obavezala Montenegro Bonus da vrši isporuku električne energije Kombinat aluminijuma u Podgorici, a da će Vlada u slučaju neizmirivanja faktura, po tom osnovu, od strane KAP-a, obezbijediti sredstva iz dividendi po osnovu akcija koje ima u EPCG. Za taj period dug za struju prema EPCG iznosi 11,5 miliona eura i prema CGES-u oko 2,3 miliona, koji je, prema njegovim riječima, trebalo da izmiri Vlada kao osnivač ovog preduzeća i većinski vlasnik EPCG, što do danas nije urađeno. Dodao je da je tada nastao i dug, koji danas opterećuje poslovanje ove firme, a to je dug po osnovu smanjenja stečajne mase u iznosu od oko 3,5 miliona eura, za koji smatra odgovornim menadžment Montenegro Bonusa koji je tada upravljao. Saopštio je i da su se prethodna rukovodstva Montenegro Bonusa trudila da riješe ove probleme i da postoje brojna obraćanja Vladi, ali da prethodne Vlade, do 42. Vlade, nijesu ništa uradile po tom pitanju. U vezi sa navedenim, ukazao je da Montenegro Bonus sa postojećim potencijalom poslovanja ne može izmiriti dug koji na današnji dan iznosi oko 17,5 miliona eura.

Nadalje je istakao da je KAP u stečaju tužio Montenegro Bonus po osnovu duga za smanjenje stečajne mase, i po tom osnovu 2020. godine naplatio 980.000 eura, što je ovako malu firmu dovelo u težak položaj. Obavijestio je prisutne da sudski postupak po tom osnovu i dalje teče i da Montenegro Bonusu prijeti naplata u iznosu od oko 2 miliona eura, koja je privremeno odložena i ukoliko u narednom periodu dođe na naplatu, s obzirom na potencijal kojim raspolaže Montenegro Bonus, to bi značilo stečaj za ovu firmu.

On je kazao da iako postoji pravosnažna sudska presuda kojom je država povratila vlasništvo nad skladištima nafte u Baru, Lipcima i Bijelom Polju, do danas nije ušla u posjed ove imovine i da Montenegro Bonus ne može koristiti te kapacitete dok država ne aneksira ugovor sa Montenegro Bonusom.

Kad je riječ o rezervoarskim kapacitetima u Lipcima, saopštio je da je nakon 2026. godine ova zona predviđena za razvoj visokog turizma, a s obzirom na činjenicu da su potrebna velika ulaganja za adaptaciju, smatra da ta investicija nije isplativa i da je taj dio kapaciteta izgubljen za Crnu Goru.

Što se tiče stanja rezervoara u Luci Bar, navodi da je za adaptaciju potrebno oko pola miliona eura, po urađenoj procjeni, te da je to je prihvatljiva cifra za takav projekat.

Kada je u pitanju rezervoar u Bijelom Polju, saopštio je da je taj kapacitet sasvim obnovljiv i da nisu potrebna velika sredstva da bi se stavio u funkciju.

Na kraju je ukazao da je rukovodstvo Montenegro Bonusa, uzimajući u obzir sve činjenice i okolnosti, a shodno dobijenoj saglasnosti, uradilo novu procjenu imovine Montenegro Bonusa, koja će u najskorijem roku biti predmet razmatranja na sjednici Vlade, kako bi donijela odluku da li će Montenegro Bonus ubuduće upravljati tim kapacitetima u ime države.

Ukazao je da Montenegro Bonus (MB) ima neriješene probleme na koje sada očekuju odgovore. Naveo je da očekuju odgovore po pitanju duga kompanije prema državi oko nabavke struje, zatim odgovor od Vlade Crne Gore po pitanju procjene, te da će nakon toga sasvim izvjesno ukoliko dobiju da i dalje gazduju sa navedenim kapacitetima i potencijalima moći da nastave sa poslovanjem, uvedu ljude u posao, strane investitore, te da bi kompanija mogla da zaposli bar stotinak ljudi. Ponovio je da su im potrebni odgovori po pitanju dugova MB-a koji nijesu objektivno njihovi i odgovor po pitanju procjene da vide hoće li gazdovati sa dobrima ili ne, kao i da je procjena značajna i zbog njihovih knjigovodstvenih iskaza i bilansa, imajući u vidu da su u pitanju značajna sredstva, milionski iznosi, koji opterećuju bilanse, te da u iskazu imaju ogromnu amortizaciju itd. U odnosu na navedeno ukazao je da se u Centralnom registru privrednog suda vodi da imaju samo osnivački kapital od 50 hiljada eura, a da je imovina firme procijenjena na nekih 20 miliona eura. Naveo je da su kada je završen stečaj u Kombinatoru aluminijuma krajem avgusta prošle godine bili firma četvrtog naplatnog reda, te da su naplatili beznačajnu svotu, i da su ostali dugovi. Jedina svijetla tačka je da su obaveze prema državi uredno izmirivane, te da su s tim u vezi imali pravo na povraćaj duga (poreza) oko 1.740.000 eura. Naveo je da je poreski inspektor uradio svoj posao prije četiri mjeseca, te da nije našao primjedbe, nije osporio potraživanje, ali da sa druge strane nemaju odgovor od Uprave prihoda u carina po navedenom pitanju. S tim u vezi naveo je da su on i koleginica iz menadžmenta zadužena za finansije bili na sastanku sa gospođom Svetlanom Krgović, v.d. pomoćnicom direktora Uprave prihoda i carina, te da navedeni sastanak nije bio prijatan, imajući u vidu da su tada informisani da imaju pravo na gore navedeni novac ali da im isti neće biti uplaćen. Takođe, ukazao je da se povodom navedenog pitanja, imajući u vidu da je on po obrazovanju pravnik, prethodno konsultovao sa profesorom Lakićevićem sa Ekonomskog fakulteta, te da mu je i on dao upute i potvrdio ono što je potvrdio i poreski inspektor, Bulatović. Istakao je da bi navedeni iznos PDV-a pomogao firmi da se bori sa problemima, kao i da je donio svu dokumentaciju povodom navedenog, te da ako neko želi može ostvariti uvid.

Aleksandar Damjanović – ministar finansija, u uvodnom izlaganju naveo je da očekuje da će sjednica, u skladu sa Poslovnikom Skupštine, rezultirati ocjenama i stavovima sa konsultativnog saslušanja kako bi zajedno otklonili jedan dio problema, koji su iznešeni na sjednici, a za koje ima indicija da mogu biti brzo riješeni. Takođe, ukazao je da bi bilo dobro da sjednici prisustvuje gospodin Ervin Ibrahimović, potpredsjednik Vlade i ministar kapitalnih investicija koji bi sa svog aspekta dao određene inpute i podatke, kao i da je bilo korisno da sjednici prisustvuju i predstavnici Ministarstva ekonomije. Podsjetio je da se 3. jula 2023. godine navršava tačno 20 godina od kada je formiran Montenegro Bonus d.o.o. odlukom Vlade. Naveo je da se o MB-u razgovara po prvi put u Parlamentu na ovakav način što je ocijenio dobrom i pravovremenom inicijativom, imajući u vidu ono što su do sada čuli na sjednici, a svakako i ono što opterećuje rad preduzeća. Naveo je da MB osnovano gazduje

resursima bivše savezne direkcije za robne rezerve ali i da je potrebno da tržišno valorizuje i zaštiti imovinu i obezbijedi konkurentnost roba i usluga na tržištu. Ukazao je da je MB osnovan u julu 2003. godine, manje od godinu dana od privatizacije Jugopetrola u oktobru ili septembru 2002. godine, sa namjerom da na tržištu bude konkurentan Jugopetrolu, preuzme jedan dio poslova od snabdijevanja javnog sektora prije svega do nekih drugih aktivnosti a iz razloga dugotrajnih sudskih postupaka, inertnosti državnih organa koji evo traju maltene do nekoliko godina unazad, kao i nekih pogrešnih odluka u smislu definisanja MB kao nekog ko će u onom periodu kada je pokretan stečaj u KAP-u vršiti i menadžment u Kombinat i snabdijevati ga električnom energijom zbog svega toga se ta ideja do danas nije ostvarila, ne zbog toga što je neko sa strane ili neko od konkurenata imao snage i moći sam po sebi da onemogući osnovnu ideju, već činjenjem unutar države a za to postoji personalna odgovornost da se upravo taj monopol produži koji je dat a da se onemogući realizacija ideje koja je trebala da razbije taj monopol i koja evo 20 godina se teško i realizuje.

U odnosu na dileme koje su iznešene na sjednici i od strane predsjedavajućeg Đurovića i od strane izvršnog direktora Zečevića naveo je da ima podatak da je donešena odluka 30. marta 2022. godine da se iz bilansa isknjiži 383.857 eura, u pitanju je ispravka vrijednosti, dug, odnosno obaveze koje su konstituisane prema KAP-u u stečaju nakon što je završen stečaj i 15,8 miliona eura takođe, obaveza KAP-a prema MB-u koje nikada nijesu plaćene. Imajući u vidu da je KAP otišao u stečaj istakao je da bi 15,8 miliona eura za bilo koju kompaniju, a ne za MB bio razoran udarac na bilans zbog činjenice da se navedeni iznos morao isknjižiti. Ono što je dobro i što se desilo nakon isknjižavanja navedenih sredstava iz bilansa, to jest otpisa duga KAP-a više od 16 miliona eura jeste što su se u tom trenutku stekli uslovi za povraćaj plaćenog PDV-a koji se sadrži u fakturama 16 miliona, to je zapravo 1,7 miliona eura. Imajući u vidu da je Ministarstvo finansija nadzorni organ u odnosu na rad Uprave prihoda i carina, kao i da su se već četiri mjeseca, na bazi podnešenog zahtjeva, stekli uslovi za isplatu 1,7 miliona eura obaveze države, odnosno Uprave prihoda i carina po osnovu povraćaja PDV-a, kao i da je i inspektor završio svoj dio posla u smislu nadzora, naveo je da će odmah nakon sjednice preduzeti obaveze u smislu starješine organa prema navedenoj Upravi nad kojom vrše nadzor kako bi dobili određene podatke od v.d. direktora Uprave prihoda i carina ne samo apropos događaja i načina ophođenja prema predstavnicima kompanije već i u smislu izvršenja zakonske obaveze koja je definisana nakon inspeksijskog nadzora, to je problem broj jedan.

Naveo je da se problem broj dva tiče valorizacije imovine, odnosno pristupa imovini, te da je nesporno da je nakon presude Vrhovnog suda 2016. godine država imala mehanizme državne sile da uđe u posjed, kao i da njega niti bilo kog od poslanika niko ne može spriječiti da sad prošetaju do tamo i maltene da pokažemo da je država postala vlasnik tog dijela kapaciteta. Precizirao je da su u pitanju tri silosa rezervoara uz 21% korišćenja instalacija sa drugačijim odnosom, suprotnim omjerom, proporcijom u Lipcima i sa nešto većom proporcijom u Bijelom Polju.

Naveo je da ne bi stavio tačku na priču oko Lipaca bez obzira na situaciju vezanu za ekologiju itd imajući u vidu da je to neko tada osmislio da postoje tamo instalacije jer i tamo u Boki kotorskoj imamo određeni kruzing turizam itd. Naveo je da bi takođe, ostavio veoma otvorenim za valorizaciju pitanje Bijelog Polja odnosno instalaciju u Bijelom Polju uprkos činjenici da je daleko od pomorskih puteva i od Luke Bar, koja je ipak najjeftiniji vid transporta

nafte i naftnih derivata, te da uz prugu i eventualnu rekonstrukciju i valorizaciju Luke Bar i uz aranžmane, prije svega, sa Republikom Srbijom kao susjedom može takođe da se adekvatno valorizuje.

Obavijestio je članove Odbora da je u toku finalna aktivnost vezana za suštinski ulazak u posjed, ne samo formalno nakon presude Upravnog suda, te da je ostalo još da se na Nacrt sporazuma koji je dostavljen od strane Uprave za katastar i imovinu uz ogromno učešće Ministarstva finansija i naravno uz učešće i ljudi iz MB potpiše Sporazum sa Jugopetrolom. Naveo je da je zaštitnica imovinsko-pravnih interesa Crne Gore danas ili u petak radila na ovom predmetu i da se negdje finalizuje taj dio kako bi se s jedne strane apsolutno, i konačno suštinski i formalno ušlo u posjed ne samo tri silosa već i 21% svih instalacija koje postoje na teritoriji Luke Bar, silosi su naravno najbitniji zbog naše obaveze kao članice Energetske zajednice u Beču da stvorimo tromjesečne robne rezerve nafte i to je uslovno rečeno resurs koji već postoji, ne moramo da pravimo nove silose, te da pokušamo makar da iskoristimo dio tih kapaciteta. Nada se da će to uraditi brzo ili odmah uz normalno zadovoljstvo zbog ovoga što je rečeno a tiče se Bijelog Polja da su i tamo kapaciteti u solidnom stanju, a s druge strane se stiču uslovi da Jugopetrol koji je po presudi Vrhovnog suda dobio 79% kapaciteta u Luci Bar može da izvrši takozvanu ekologizaciju instalacija, imajući u vidu da te instalacije već 20 godina i više nijesu obnavljane što predstavlja i bezbjedonosnu i ekološku i svaku drugu prijetnju. Istakao je da se ovog puta našao zajednički interes, te da se nada se da je ovo goruće pitanje, broj dva, na izmaku. Ukazao je da navedeno pitanje rješava 43. Vlada, nakon svega desetak mjeseci veoma intenzivnog rada, te da su u pitanju ogromna imovinsko-pravna pitanja koja su naslijedili. U odnosu na činjenicu da navedeno pitanje nijesu riješile prethodna Vlada, kao ni 41. Vlada koja je od 2016. godine bila dužna da to pitanje riješi, kako se ne bi čekalo sedam godina da se pojavljuju izgubljene dobiti, mišljenja je da je to pitanje personalno za predstavnike u tim Vladama, a prije svega predstavnike 41. Vlade, koja je imala obavezu da nakon 2016. godine odmah ovo pitanje riješi.

Naveo je da je treće goruće pitanje, pitanje duga MB-a i s tim u vezi ukazao da je KAP, koji je otišao u stečaj, platio 16 miliona eura obaveza MB-u, MB bi platio svoje obaveze prema Elektroprivredi Crne Gore a.d. Nikšić (EPCG) i Crnogorskom elektroprenosnom sistemu a.d. (CGES) i bio bi u plusu, međutim MB ima obavezu od 11,5 miliona eura prema EPCG koja se shodno zaključku Vlade treba definisati kroz isplate u ratama odnosno od dividende za račun EPCG, a od strane države kao nekog ko je 100% vlasnik MB-a i gotovo 100% vlasnik EPCG, a imajući u vidu da je dio koji se tiče CGES-a riješen time što se od februara 2022. godine plaća u 35 mjesečnih rata obaveza prema CGES-u, nada se da se ta obaveza isplaćuje redovno.

Imajući u vidu da se radi o prvoj dividendi koja će nakon 31. marta 2023. godine, odnosno do juna biti definisana imajući u vidu bilanse EPCG za 2022. godinu i činjenicu da se radi o prilici da će ova Vlada ili resorno Ministarstvo u saradnji sa drugim ministarstvima biti u situaciji da realizuje zaključak ove Vlade.

Naveo je da za razliku od 41. Vlade koja je donijela zaključak i nije ga ispoštovala već samo taj teret obaveza prebacila na MB, odnosno ponovo na sebe, da će ova Vlada imajući u vidu da su sada po prvi put u prilici da odlučuju o dobiti EPCG svakako donijeti odluku da krene u isplatu duga prema EPCG na način što će odvajati, vidjeće kojom dinamikom, dio od

pripadajućih dividendi odnosno pripadajućeg dijela dobiti tako što ćemo pokrivati za račun MB-a dug prema EPCG.

Istakao je da su to tri precizna odgovora na tri dileme i izrazio zahvalnost za priliku da se razgovara o ovim temama. Takođe, ukazao je s druge strane da je sve bilo do inertnosti ili neinertnosti države i državnih organa, te da konstituisani monopol koji je održavan dugotrajnim sudskim postupkom, koji je trajao 11 ili 12 godina, ne bi bio moguć da nije bilo ćutanja i nečinjenja od strane administracije koja je i društvo dovela u nezgodnu situaciju i propustila priliku da za ovih 20 godina demonopolise tržište nafte i naftnih derivata, kao vrlo propulzivno tržište koje je na kraju krajeva dalo prostora ne samo Jugopetrolu a.d. ili Heleniku već i ostalim učesnicima koji su se pojavili posljednjih desetak, petnaest godina, kako u nivou maloprodaje, benzinske pumpe i slično, tako i u nivou veleprodaje, tržište se širi. Naveo je da bilansi nisu ni bili tako loši 2021. godine, u pitanju je rekordni prihod od imovine, rast od 26%, s druge strane tu je i rast troškova poslovanja. Prihodi na nivou 2021 godine su iznosili 12,6 miliona eura, dok će se vidjeti u bilansima koliki će biti 2022. godine. Poslovni rezultat uslovno rečeno pozitivan je, nešto niži u odnosu na 2020. godinu, ali govori da i društvo u ovakvom stanju „vezanih ruku“ od strane iste države ima i budućnost i perspektivu i konačno mogućnost da se bavi poslom za koji je i osnovano 3. jula 2003. godine.

Na kraju je istakao da stoje na raspolaganju predsjedniku i članovima Odbora po pitanju realizacije problematike koja je iznešena na sjednici, u nadi da će i ocjene i stavovi sa sjednice, odnosno nastavak aktivnosti u smislu definisanja i odgovornosti zbog protoka vremena i propuštenih prilika doprinijeti realizaciji iste. Ukazao je i na Energogas i gazdovanje oko KAP-a vrijednom imovinom 42 hiljade metara kvadratnih u nadi da se uspješnom poslovnom saradnjom, definisanjem modela sa preduzećem Energogas Crna Gora može se u kratkom roku uz otvorenost za investitore i ono što se pokušava sa Lukom Bar i sa tečnim gasom i sa svim onim što je razvojna perspektiva, napraviti uspješna i razvojna perspektiva za ovo preduzeće.

Sanja Pavićević, v.d, generalne direktorice Direktorata za energetiku, u uvodnom obraćanju saopštila je da sjednici prisustvuje u svojstvu vršiteljke dužnosti generalne direktorice Direktorata za energetiku u Ministarstvu kapitalnih investicija u čijoj je nadležnosti poslovanje kompanije, odnosno privrednog društva MB-a, a u skladu sa Zakonom o energetici. Osim navedenog ukazala je da Zakon o energetici definiše u poglavlju 17. pitanje nafte, naftnih derivata i biogoriva i u poglavlju 11. pitanja gasa. Paralelno sa Zakonom o energetici poslovanje privrednog društva MB je regulisano i Zakonom o privrednim društvima, navedeno je istakla imajući u vidu da je privredno društvo osnovano 2003. godine, a da su izmjene osnivačkog akta usaglašavane sa Zakonom o privrednim društvima, izmjene i dopune iz 2021. godine. S obzirom da navedena kompanija posluje već 20 godina jako je važna za državu Crnu Goru, te da resorno ministarstvo i Vlada Crne Gore moraju uraditi sve u svojim mogućnostima da pomognu da kompanija riješi otvorena pitanja. Smatraju da MB ima realno dobru perspektivu, te da su od strane Ministarstva kapitalnih investicija preduzeli određene aktivnosti da pozicioniraju MB i na međunarodnom planu, u tom smislu obavijestila je članove Odbora da je Vlada na predlog Ministarstva kapitalnih investicija odredila MB za predstavnika Crne Gore u regionalnoj kompaniji Jadransko – Jonski gasovod i istakla da je to jedna jako važna činjenica. Navedeno je usvojeno na Vladi u januaru 2023. godine i obaviještene su zemlje regiona koje su učesnice i to: Hrvatska, Bosna i Hercegovina i Albanija, da će MB predstavljati Crnu Goru i učestvovati u toj regionalnoj kompaniji. Paralelno sa navedenim Ministarstvo kapitalnih

investicija radi na zakonima koji će regulisati djelatnosti MB-a i unaprijediti prostor njihovog djelovanja i rada. S tim u vezi obavijestila je članove Odbora da je u pripremi Zakon o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima, te da je u skupštinskoj proceduri Predlog zakona o mjerama sigurnosti prilikom istraživanja i proizvodnje ugljovodonika. U okviru Ministarstva kapitalnih investicija, odnosno Direktorata za energetiku za ovaj predmet nadležnost ima Direkcija za naftu i gas, i predstavila je koleginicu načelnicu, Zoranu Sekulić, koja je zadužena za pitanja koja se odnose na poslovanje i rad MB-a. Osim navedenog, s obzirom da je Crna Gora članica sa statusom, ugovorna strana u okviru Sekretarijata energetske zajednice od 2015. godine, postoji obaveza transponovanja odgovarajuće regulative, a jedna od tih regulativa za koju smo obavezni do kraja godine da je transponujemo odnosi se na sigurnost snabdijevanja gasom, naime radi se o regulativi 2017/1938 i paralelno sa tim potrebno je uraditi određene preventivne i krizne planove i na tome aktivno rade.

U odnosu na saradnju sa MB-om, u njenom mandatu, navela je da može da se pohvali da je i na operativnom i na nivou menadžmenta uspostavljena konstruktivna saradnja, zatim da su održali više sastanaka i to kolegunica Sekulić sa timom MB-a, te da je ona 23. februara imala sastanak sa predsjednicom Odbora direktora gospođom Slađanom Džaković i njenim koleginicama iz finansijskog i pravnog sektora i da su na tom sastanku dogovorili određene aktivnosti. Navela je da ju je gospođa Džaković upoznala sa svim otvorenim pitanjima koja prave probleme u radu MB-a. Na tom sastanku su napravili određenu dinamiku djelovanja i evidentirali, detektovali određene probleme i podijelili prioriteta polja kako bi se ti problemi pokušali riješiti u najkraćem vremenskom roku, kako bi kompanija MB radila u svom punom kapacitetu zbog čega je i osnovana. Prva aktivnost koja je u saradnji sa kompanijom MB urađena je priprema informacije za Vladu, koja se danas upućuje Vladi, radi se o informaciji koja se odnosi na procjenu imovine o kojoj su prethodnici govorili. Smatraju to jako važnim pitanjem kako bi se ispravile određene disproporcije i određeni disbalans u knjigama MB-a u katastru Uprave za katastar i državnu imovinu i shodno tome CRPS-u koji mora da ima jasne pokazatelje da bi mogao da to sve evidentira u svojim knjigama. Glavni problemi koji su evidentirani tada su već pomenuti od strane prethodnika. To je neusaglašenost osnovnog kapitala, pogrešno evidentiranje imovine, nemogućnost finalizovanja finansijskih iskaza i zato je važno što smo danas ovdje i što će danas da ide ova informacija ka Vladi da bi kompanija imala dovoljno vremena da uradi ono što je po zakonu u obavezi, da do 31. marta dostavi izvještaj za prethodnu godinu i ovi problemi su evidentirani i u negativnom revizorskom izvještaju za 2021. godinu nakon čega su uslijedile aktivnosti vezane za angažovanje stručnih konsultanata da se uradi kvalitetana procjena imovine i svih pratećih aktivnosti koje mogu uticati na to.

Osim pomenutog sastanka 23. februara, navela je da su kolege, državni sekretar Banović i sekretarka Bošnjak i u petak imali sastanak, sa kog je bila odsutna, zbog obaveza na samitu energetike, sa gospodinom Radošem Zečevićem i sa gospođom predsjednicom Odbora direktora Džaković i na tom sastanku je govoreno o svim pomenutim pitanjima koja su se čula na sjednici. U tom smislu iskazala je punu podršku da se ova pitanja riješe, te da se radi o zaista kompleksnoj situaciji koju nije moguće riješiti odjednom.

Predsjednik Odbora, Dejan Đurović, iznio je zapažanje da je do 21. februara 2023. godine, komunikacija između preduzeća i nadležnog ministarstva bila otežana, te da je od 21. februara kada je navedeno pitanje pokrenuto na Odboru, komunikacija postala bolja. Polazeći od izlaganja ministra finansija i direktorice Direktorata za energetiku u MKI, shodno kojima se može zaključiti da aktivnosti napreduju, ocijenio je da je strah g. Zečevića u ovom slučaju neopravdan. Istakao je da je interesantno to što je informacija MKI-a baš danas upućena Vladi odnosno da se stiče utisak da su sve aktivnosti sažete u jedan mjesec zbog čega se zahvalio kolegama poslanicima ukoliko je to rezultat navedenog saslušanja.

V. d. generalne direktorice Direktorata za energetiku, Sanja Pavićević, iskazala je uvjerenje da su predstavnici svih institucija na istom zadatku a to je da se pomogne u rješavanju pitanja koja su od državnog interesa. Saopštila je da su aktivnosti dogovorene između Direkcije za naftu i gas i menadžmenta kompanije Montenegro bonusa (MB) i da su pokrenute onda kada su se stvorili uslovi da se pitanje može riješiti. Podsjetila je da Direktorat ima 10 energetskih kompanija, a da je jedna među njima i MB, te da je uvjerena da su prilično brzo organizovali sve sastanke i imali konstruktivnu saradnju sa menadžmentom MB-a. Takođe saopštila je da menadžment MB-a dostavlja informacije Direkciji i na bazi njihovih inputa pripremljena je informacija prije deset dana, ali je ista dorađivana jer se čekala finalna procjena materijala od 800 strana koji se morao analizirati. Polazeći od izjave ministra finansija da procjena nije vršena od 2008. godine za jedan dio, a ostalo od 2009. godine, istakla je da to znači da su se stekli svi uslovi da se ovo pitanje konačno riješi, ako to već nije moglo ranije.

Ministar finansija, Aleksandar Damjanović, ukazao je da je prošlo 15 godina od kada je posljednji put procijenjena imovina što je dodatno usložilo ovu problematiku vezano za bilanse i za mogućnost valorizacije. Iskazao je mišljenje da ukoliko je tada opravdanje bilo to što sudski spor nije završen, ali da ni to ne može biti opravdanje, 2016. godine kada je isti završen i kada je dio imovine pripao državi trebalo je pokrenuti postupak procjene. Ukazao je da je sada, za nekoliko mjeseci, aktivnostima Vlade i Parlamenta, gdje je i današnja sjednica u funkciji tih aktivnosti, više urađeno od strane države za očuvanje i valorizaciju MB-a nego od momenta njegovog osnivanja.

Predsjednik Odbora, Dejan Đurović, podsjetio je da se danas razgovara o problemu koji datira od prije 15 godine te da je zbog toga omogućeno učešće i gospodinu Miroslavu Ivaniševiću sa ciljem da izvijesti Odbor o problemima koji su nastajali u vremenskom period kada je on bio dio menadžmenta MB-a, a imajući u vidu njegovo iskustvo u predmetnoj oblasti ocijenio je korisnim da g. Ivanišević u svom izlaganju predloži potencijalna rješenja.

Zainteresovana strana i bivši predsjednik Odbora direktora MB-a, Miroslav Ivanišević, se zahvalio Odboru što mu je omogućena prilika da učestvuje u raspravi i da će nastojati da pokuša da doprinese rješavanju spornih situacija. Ukazao je da je ova rasprava o izazovima i

perspektivi MB-a po prvi put organizovana za skoro 20 godina na ovako visokom nivou odnosno da učestvuju Vlada i Skupština preko Odbora, a što je jako važno kako bi se ispravno postavile stvari u budućem periodu. Ukazao je da istorijat pokazuje da je MB najdrastičniji primjer nebrige države i nadležnih institucija, kao i nezainteresovanosti za imovinu velike vrijednosti i za kompaniju i njeno poslovanje. Zatim, da treba naglasiti da se radi o strateški važnoj oblasti, a što je pokazala i energetska kriza, te da je odsustvo inicijativnosti rezultiralo sadašnjom situacijom. Prema njegovom mišljenju, dva su perioda odsustva brige. Prvi, od 2004. do 2016. godine, kada je trajao sudski spor kojeg je pokrenuo Jugopetrol, navodno, zbog rezervoara u Lipcima, Baru i Bijelom Polju koji su pripali njima u procesu privatizacije. Ocijenio je da je za 12 godina trajanja sudskog spora postojala opstrukcija i odsustvo brige sudske vlasti jer je mišljenja da isti nije zahtijevao kompleksnu problematiku i tako dugo vrijeme trajanja. Ukazao je na dvije činjenice koje su bitne za sudski spor. Prva, Jugopetrol je privatizovan 2002. godine, a MB je formiran 2003. godine, pri čemu Jugopetrol 2002. godine plaća zakup tadašnjoj saveznoj direkciji za robne rezerve, a kada plaćate zakup znači da to nešto nije vaše, pa se postavlja pitanje sa kojim pravom pokrećete spor za nešto što nije vaše. Drugo, nesporno je da je Crna Gora ustavnom poveljom podijeljena imovina zajednice Srbije i Crne Gore po teritorijalnom principu i nesporno da je MB pravni sljedbenik bivše savezne direkcije za robne rezerve, a država Crne Gore sljedbenik imovine koja je ranije pripadala državnoj zajednici. Cijeni da nije bilo potrebno 12 godina da se dođe do Vrhovnog suda i konačne revizorske presude sa kojima su rezervoari vraćeni državi Crnoj Gori.

U vezi sa pitanjem izgubljene dobiti, iskazao je mišljenje da na taj period postoji pravo traženja izgubljene dobiti jer ga je prouzrokovao Jugopetrol, kao i da je to verifikovano konačnom sudskom presudom. Međutim, za period od 2016. godine do danas, izgubljena dobit nije problem Jugopetrola i sudskog spora, već problem Vlade i može se tražiti jedino od države a koja ima 100% vlasništva nad ovim preduzećem. Ocijenio je da je od završetka sudskog spora, 2016. godine, revizijskom presudom koja je konačna, izvršna i pravosnažna, trebalo započeti aktivnosti vezane za ulazak u posjed i valorizaciju rezervoara kako je to bilo predviđeno na samom početku formiranja preduzeća. Naglasio je da je jasno da postoje mogućnosti upravljačkog tima kompanije, ali takođe i ingerencije vlasnika jer ne može uprava MB-a da riješi pitanje imovine u smislu ulaska u posjed, već to mora da uradi država. Ocijenio je da je odnos prema imovini velike vrijednosti bio neadekvatan i da je kroz vrijeme imovina još više ruinirana, a presuda koja je donijeta 2016. godine po prvi put je danas postala aktuelna sa namjerom da se konačno po njoj nešto postupi.

Saopštio je da je još ranije rukovodstvo MB-a zahtijevalo od renomiranih konsultantskih i pravnih timova da naprave procjenu da li MB, odnosno država, ima pravo na izgubljenu dobit i tada je procijenjeno da izgubljena dobit koja treba da se naplati u sudskom sporu ili u poravnanju sa Jugopetrolom iznosi od 3 do 13 miliona eura, za period od 2004. do 2016. godine. Procjene su vršene na način da se 3 miliona eura isplaćuje u slučaju da se rezervoari samo izdaju za zakup; 7 miliona eura ako se viši procenat rezervoara daje za zakup a manji procenat koristi za komercijalne svrhe; i 13 miliona eura ako se 80% rezervoara koristi za komercijalne

aktivnosti, a 20% izdaje u zakup. Podsjetio je da je Vlada, u novembru 2017. godine, donijela zaključak o rješavanju odnosa sa Jugopetrolom. Iskazao je da je njegov lični utisak da je Jugopetrol preko sudskog postupka i komunikacije sa svim vladama koje su bile u tom periodu samo kupovao vrijeme kako bi zadržao svoju poziciju. Obavijestio je Odbor da je navedeni zaključak bio oročen na tri mjeseca, da je formirana radna grupa u čijem sastavu nije bilo predstavnika MB-a, da su bili pozvani samo na prvom sastanku i da nikada nisu bili informisani o rezultatima rada te radne grupe. Ukazao je da predstavnici MB-a ni danas ne učestvuju u radnim grupama koje rade na zakonu o strateškim rezervama, niti su prisutni u strukovnim udruženjima. Istakao je da je percepcija MB-a o iznosu izgubljene dobiti mnogo veća od ove koju je procijenio KPMG (3-13 miliona eura), jer MB ima gubitak od 1 do 1,5 miliona eura svake godine jer ne koristi te rezervoare.

Izjavio je da smo danas svjedoci vladinih aktivnosti na rehabilitaciji državnog interesa u raznim oblastima, a kako su oblast nafte i gasa od strateške važnosti, mišljenja je da treba uraditi konstrukciju javno-privatnog partnerstva jer su rezervoari državni a Vlada ih aneksiranjem daje MB-u na dalje korišćenje, ali da se prvenstveno mora ući u posjed imovine. Takođe, izjavio je da je u sudskoj presudi postojala jedna greška, prilikom vraćanja rezervoara državi, presudom iz 2016. godine, i to u Baru - 79% Jugopetrolu, a 21% državi; zatim u Lipcima - 79% državi, a 21% Jugopetrolu; i u Bijelom Polju - 95% državi, a 5% Jugopetrolu; a kojom su rezervoari fizički u vlasništvu države, dok su instalacije predmet zajedničkog korišćenja. U vezi sa tim, izjavio je da su u sudskom postupku instalacije greškom ostale upisane kao 100% vlasništvo Jugopetrola, ali i da je u sudskoj presudi naloženo sukorišćenje shodno čemu se odmah, tj. od 2016. godine, moglo krenuti u ove aktivnosti.

U vezi sa pitanjem koje se odnosilo na KAP, saopštio je da je MB od imovine KAP-a prihodovao samo oko 400.000 eura, i to 2018/2019. godine, i da je nakon toga bila još jedna prodaja imovine od koje MB nije dobio alikvotni dio. Predstavio je da je sadašnja situacija takva da MB potražuje ogromna sredstva koja se definitivno više ne mogu naplatiti, a da pri tome postoje dugovanja prema EPCG koja je preuzela Vlada i koja još uvijek nijesu realizovana jer je preko dividende omogućeno poravnanje privrednih subjekata u energetskom sektoru. Shodno tome, izjavio je da se dešava odliv sredstava iz državnog budžeta, jer se država odriče dividende da bi se podmirila EPCG koja inače funkcioniše dobro. Predložio je da se razmisli o mogućnosti da u iznosu od 11,5 miliona eura EPCG stekne udio vlasničke strukture MB-a, na taj način bi država dobila jaku energetska firmu u čijem će sastavu biti EPCG, a MB je inače imao iskustva u poslovanju sa strujom. Takođe, predložio je da se za valorizaciju kapaciteta razmisli o javno-privatnom partnerstvu kroz koje bi se obezbijedila sredstva za popravku rezervoara, a s druge strane, ozbiljnim investitorima država je poželjan partner. U odnosu na rezervoare u Lipcima, mišljenja je da je stvoren narativ da Lipci nijesu od koristi i da su pod zonom daljeg razvoja turizma. Predložio je da se razmisli o mogućnosti da u Lipcima bude tankovanje jahti ili brodova koji idi u Bokokotorski zaliv, jer je izvodljivo napraviti ekološku zaštitu pri obavljanju aktivnosti i istovremeno onemogućiti monopolski položaj drugih, ukazujući na Porto Montenegro. Podsjetio je da već postoji izjašnjenje o rezervoarima u Bijelom

Polju, ali je stava da je ključ u rezervoarima u Baru, odnosno u morskom putu, jer ko ima morski put u prednosti je, jer ima sve - i uvoz, i veleprodaju, i distribuciju.

Iskazao je molbu prema MKI da ukoliko želi da pomogne MB-u i državi, mora povesti računa o budućim poslovima sa strateškim robnim rezervama. Iskazao je očekivanje da će se MKI pozivati na direktive EU i podsjetio da je Crna Gora preuzela model hrvatske agencije za ugljovodonike ne uzimajući u obzir da Hrvatska ima proizvodnju nafte i gasa, te da ne treba da se upoređujemo sa zemljama koje nisu pandam Crnoj Gori već da treba da se sagledaju primjeri zemalja koje, kao i Crna Gora nemaju rafineriju i nemaju proizvodnju gasa. Pozdravio je najavu gospođe Pavićević da će se ponovo reaktivirati pozicija MB-a u zajedničkom preduzeću za gas, ali i ukazao da treba povesti računa da li je moguće inkorporirati poziciju MB-a u zakonu o robnim rezervama. Saopštio je da sadašnji nacrt predviđa da se strateške rezerve skladište na primorskim lokacijama čime se direktno sugerise na Jugopetrol jer on jedini ima rezervoare u primorskoj lokaciji uz državu i MB. Ukazao je da ako Agencija za ugljovodonike koja je predviđena da daje rezervoare u zakup, jer je shodno njegovom mišljenju istraživanje nafte i gasa zamrlo, može ih dati Jugopetrolu. Sugerisao je da se unaprijed povede računa kako Jugopetrol ne bi ponovo bio teret, kao i da se iskoristi pozicija za buduće poslove sa strateškim rezervama.

U vezi sa Energogas-om iskazao je mišljenje da je g. Zečević pokrenuo obimne aktivnosti da se riješi situacija Energogas Podgorica sa majkom firmom u Beogradu „Srbijagas“, jer se Energogas upisao 2011. godine na imovinu 42 hiljade kvadrata pored KAP-a, na volšeban način. Smatra da je situacija slična kao i sa Jugopetrolom, čak i jednostavnija jer je i plinara Energogas u Podgorici, takođe, djelimično rađena sredstvima bivše savezne direkcije za robne rezerve čiji je pravni sljedbenik MB. Saopštio je da postoji veoma specifičan odnos između Energogasa i MB-a, tj. dvostruki odnos, jer je Energogas istovremeno kupac i dobavljač MB-u. Ukazao je na neobičnu situaciju koja se ogleda u tome da je čelično postrojenje za skladištenje gasa u vlasništvu MB-a, dok je plac odnosno imovina u vlasništvu Energogasa, pa kad god požele oni uđu, uzmu šta im treba, ne plate, ponesu, vrate i sl. Stoga, mišljenja je da se i ta imovina mora riješiti putem dogovora ili sudskog postupka.

Na kraju izlaganja, ocijenio je da je u ovom trenutku najvažniji kapacitet ovog Odbora i usmjerenje koje će se poslati sa današnje rasprave nadležnim institucijama za pronalaženje najboljeg mogućeg modela da se sačuva kompanija MB i da valorizuje svoje potencijale u budućem periodu.

Predsjednik Odbora, Dejan Đurović, saopštio je da se Odbor upoznao, kroz izlaganje g. Ivaniševića, sa brojnim informacijama koje bi trebalo da zainteresuju i druge strane, i podsjetio na pojedine od tih informacija, kao što su: određene greške u sudskim rješenjima, neizvršavanje nadoknade za korišćenje rezervoara od 2004. do 2016. godine, nesprovođenje konačnih izvršnih rješenja pravosudnih organa, pitanje imovine od 40.000 kvadratnih metara oko KAP-a. Ukazao je da bi bilo svrsishodno da g. Ivanišević, kao učesnik konsultativnog saslušanja dostavi Odboru, putem mejla, predloge sa potencijalnim načinima rješavanja problema koji su

tokom rasprave konstatovani, kao i da članovi Odbora, takođe, mogu dati svoje predloge. Upoznao je predstavnike nadležnih ministarstava da će jedna od narednih tema rasprava na Odboru biti i rad Uprave za ugljovodonike.

Poslanica Zdenka Popović, ukazala je da kada pričamo o Montenegro bonusu, moramo da se osvrnemo na privatizaciju Jogopetrola AD Kotor, i iskayala mi[ljenje da je to poslednja kompanija koju je trebalo privatizovati imajući u vidu njenu profitabilnost. Privatizovati, kako su govorili Kotorani tada u to vrijeme, 2002. godine, zlatnu koku, je zaista mogao da napravi neko ko je htio da napravi štetu državi Crnoj Gori ili ko je imao neki lični interes. Navela je i da je potrebno osvrnuti se na sadašnje izjave i komentare, predsjednika Crne Gore, koji je u to vrijeme bio predsjednik Vlade i u svim ostalim vremenima bio predsjednik Vlade, koji je aminovao ovu privatizaciju i ko je znao da je to kompanija koja je od strateškog značaja za Crnu Goru, te istakla da on danas priča da je od 2020. godine Crna Gora spržena zemlja i da imamo propast ekonomije, a sve je uradio sa svojim timom, naravno, sa Savjetom za privatizaciju, gdje je glavnu riječ imao Branko Vujović i Veselin Vukotić, da privatizuje sve što se moglo privatizovati kako bi neko mogao staviti „pare u džep“, odnosno da je državu „stavio u džep“. Posebno naglašava, zbog građana Crne Gore. u susret prestojećim predsjedničkim izborima. neka dobro znaju i neka pamte, da mi danas od devedestete godine nemamo ni jednu jedinu profitabilnu kompaniju koja je ostala, koja može da sada pomogne ekonomiji Crne Gore. Sve je privatizovano i nešto je otišlo u džep a nešto je privatizovano da bi se dobilo građevinsko zemljište i da bi se pomoglo građevinskom lobiju. Kada pričamo o značaju kompanije kakva je bila Jugopetrol Kotor dovoljno govori činjenica da je tu kompaniju kupila kompanija koja je u vlasništvu druge države, koja je praktično tada vidjela interes u kupovini te kompanije koju država Crna Gora nije vidjela, a posebno je značajno što je privatizacijom kompanije Jugopetrol AD Kotor država Crna Gora izgubila kontrolu nad nabavnom cijenom derivata od strane države, tako da smo mi iz tog razloga, sada, u ovom periodu, u krizi imali nevjerovatne skokove cijena jer imamo monopolski položaj sadašnjeg Jugopetrola.

U odnosu na MB, ukazala je da od 2003. godine kada je Montenegro bonusu, odnosno Crnoj Gori, pripalo pravo da rukovodi skladištima i rezervoarima u Baru, Lipcima i u Bijelom Polju, do 2016. godine mi nismo bili u stanju da riješimo sudski spor sa Jugopetrolom, i da je prosto nevjerovatno da danas poslije toliko godina mi kažemo kako ćemo vratiti izgublenu dobit, i postavila pitanje kako ćemo Montenegro bonusu nadoknaditi sve ono što je on trebalo da ima po osnovu toga da je imao u posjedu ove rezervoare. Imajući u vidu navedeno, pozvala je Vladu Crne Gore i nadležne organe da se uspostavi napokon sistem odgovornosti, da ljudi koji nijesu radili svoj posao, zbog toga što ili nijesu smjeli ili zbog toga što nijesu znali ili iz neke zle namjere, da prosto ti ljudi odgovaraju za sve ono što se odradilo, makar kad je u pitanju Jugopetrol i Montenegrobonus.

Podsjetila je da je 2016. godine, pravosnažno donijeta odluka da se svi ovi rezervoarski kapaciteti vrata državi. Postavila je pitanje šta je urađeno od 2016. godine. Takođe, podsjetila je da je 2016. godine na čelu Vrhovnog suda, koji je donio tada tu presudu, bila gospođa Vesna Medenica i da znamo šta se desilo sa gospođom Vesnom Medenicom. Zbog čega je postupak trajao od 2003. do 2016. godine. Da li je postojala sprega između državnih organa tadašnje vlasti koja je dominantno bila sačinjena od Demokratske partije socijalista i njihovih satelitskih partija

i sudske vlasti, da se sve radilo u korist Jugopetrola, da bi Jugopetrol zadržao monopolski položaj.

Iskazala je da joj nije jasno zašto, ako to već ranije nije urađeno, da od 2020. godine do dana današnjeg, nije aneksiran ugovor o upravljanju i korišćenju imovine između Vlade i Montenegro bonusa. Ukazala je da krivicu snosi i Vlada Zdravka Krivokapića, ali Vlada Dritana Abazovića. Zašto se čekalo? Postavila je pitanje zbog čega država, koja je uknjižila imovinu 2017. godine, nije ušla u posjed makar od 2020. godine kada se promijenila vlast. S tim u vezi navela je da krivicu i odgovornost svakako treba da snose i svi oni koji nijesu radili svoj posao, posebno sada od promjene vlasti.

Saglasila se sa ministrom Damjanovićem, da je potrebno riješiti pitanje 16 miliona duga za struju Kombinata aluminijuma. Podsjetila je na period, oko 2012. godine, kada je KAP bio u problemu i tada je kritikovano u Parlamentu i rekli da je to klasična krađa, da je to bilo nešto što je nezamislivo u svakoj savremenoj državi gdje imamo pravnu državu, ali na žalost pravnu državu smo počeli da dobijamo sada u zadnjih sedam – osam mjeseci ili godinu dana. Ukazala je da pitanje Montenegrobonus mora biti riješeno. Pitanje dugova zbog kojih oni nijesu krivi, a zbog kojih ispaštaju, mora biti riješeno

Poslanik Branko Radulović, u uvodnom obraćanju, naveo je da je ovo problematika na koju ukazuje od kad se bavi politikom i koju tangira više ili manje od kad se bavi profesurom, a to već ima 35 godina i više godina, kroz predlaganje novih stvari, opominjući na retrogradnu ideologiju, koruptivni sistem, kriminogeni sistem, kroz brojne aktivnosti i kroz krivične prijave. Ukazao je da je prvu stvar, koju je potrebno uraditi u budućnosti Crne Gore kao države, obezbijediti energetska samodovoljnost, i podsjetio da je predlagao rezolucije i ostala rješenja, ali da je to ranije sa raznih strana i uticaja osporavano. Konstatovao je da, ukoliko država nema samodovoljnost u električnoj energiji, trenutno zbog tranzita i u naftinim derivatima i u plinu, a kroz deset godina i u čistom vodoniku, nećemo biti samodovoljna država u tom dijelu. Apostrofirao je da je, sa jedne strane potrebna samodovoljnost električne energije, a sa druge strane samodovoljnost u zelenom vodoniku, i da su to odluke koje su potvrđene već krajem prošle i ove godine na najvećim naučnim skupovima i interesnim lobijima kao što je G20 i G21 u Japanu. Poslanik Radulović, podsjetio je da imamo tri vrste vodonika: jedan je sivi koji se dobija od fosilnih goriva među kojima je i ovaj tečni, čvrsti je ugalj, plavi je koji se dobija elektrolizom i reakcijama, plinom i zeleni koji se dobija vodonikom iz vode, pomoću električne energije. Kritikovao je prethodne vlade što nijesu donijele strateške dokumente koji moraju biti usaglašeni sa dokumentima Evropske unije i pravce razvoja, koji mogu da obezbijede zrele projekte, Iskazao je očekivanje da u sljedećoj, reformskoj, Vladi navedeno morati da se realizuje. U cilju ostvaranja navedenog, iskazao je mišljenje da država mora imati dva akcionarska društva u dominantnom ili 100% vlasništvu koje će gazdovati sa jedne strane sa električnom energijom, proizvodnjom prije svega, i koje će gazdovati sa ovim čime je Montenegrobonus trebalo da gazduje odavno i treba da gazduje, kao i pripremati se za ono što Montenegrobonus treba da bude a to je gazdovanje u oblasti proizvodnje zelenog vodonika, na kraju. Podsjetio je i na primjer Hrvatske, koja će za sljedeće dvije-tri godine imati 100% samodovoljnost u zelenoj energiji.

Poslanik Radulović, iskazao je mišljenje da prvi zaključak sa današnje sjednice Odbora, da se inicira, odnosno, nadležni pozovu na donešenje strateškog dokumenta u kojem će se pozicionirati sa jedne strane Elektroprivreda, a sa druge strane Montenegrobonus, čime bi se na kvalitetan način obezbijedilo odgovorno gazdovanje, kako ovim preduzećima tako i resursima. Podsjetio je i na loše privatizacije koje su sprovedene u proteklom periodu u Crnoj Gori, kao i određene krivične prijave koje je, ranije, podnio. Iskazao je mišljenje da je sudbina Jugopetrola ista kao sudbina Telekom, i sudbina mnogih firmi gdje mi prodajemo monopol i prodajemo infrastrukturu. Naveo je i da je priča oko KAP-a, priča naše tragedije.

Na kraju, poslanik Radulović bio je mišljenja da kada je u pitanju energetika, treba formirati Ministarstvo za energetiku, koje će zajedno sa Elektroprivredom i Montenegrobonusom, predstavljati jednu cjelinu u donošenju strateških odluka, sa profesionalnim menadžementom. Takođe, ukazao je na modele koje je moguće realizovati u ovoj oblasti a to su: državno vlasništvo kao preferirana opcija ili kroz javno-privatno partnerstvo. Takođe, ukazao je i na posljedice sukoba u Ukrajini i uticaj na oblast energetike, kao i potrebu izrade studije za ukupnu oblast energetike kako bi se sagledali najoptimalniji pravci djelovanja, koji bi vodili, u budućnosti, ka zelenom vodoniku.

Predsjednik Odbora, Dejan Đurović, iskazujući očekivanje da je ova rasprava omogućila da Montenegro bonus u narednom periodu nastavi sa radom u povoljnijim okolnostima i sa boljim rezultatom, zahvalio se prisutnim gostima i članovima Odbora na prisustvu i pozvao sve učesnike saslušanja da mišljenja, zaključke i predloge rješenja, dostave na mejl sekretara Odbora za ekonomiju, finansije i budžet, kako bi u skladu sa Poslovnikom Skupštine, sačinili Izvještaj koji sadrži ocjene i stavove i iste dostavili nadležnim institucijama na dalju realizaciju.

* * *

Sjednica je završena u 13.55 časova.

* * *

Sastavni dio zapisnika čini audio zapis sa sjednice.

* * *

*Zapisnik je članovima Odbora prosljeđen putem mejla i s obzirom da na nije bilo primjedbi do 30. juna 2023. godine, isti se smatra usvojenim.

Broj: 00-63-7/23 -

SEKRETAR ODBORA
Demir Mujević, s.r.

PREDSJEDNIK ODBORA
dr Dejan Đurović, s.r.